

SKRIVNOST.

JOŽA LOVRENČIČ.

Bilo je v kraju — hrepenenje ga pozná —
tam je živela mati moja križana ...
Danes počiva pod Sveto goró —
ob bridkih urah se pogovarjam ž njo — —

*

Iz polnega poletnega poljá domov
hitela z rožami nabranimi otroka mati je
dojit
in svetoivanski venec vit,
da sveti Janez, ko pojde mimó, dobi hišo
okrášeno
in da ji božji blagoslov.

In pletla je mati venec ob novi zibelki:
Bog ti, otrok, daj srečne dni,
srečnejše kot ima tvoj oče jih!
Tvoj oče, otrok, je siromak,
s solzami prestopa domači prag —
v Rumuniji podira smreke in hoje
in misli na naju, zlato moje! ...

Iz prsi izvil se je materi vzdih,
ji solza orosila okó
in padla na venec spletén —
v zibelki se nasmehnil je otrok njen — —

*

Pod hišno številko je venec visél,
skozi noč je sveti Janez z belim jagnjetom
šel
skrivnosten, tih, blagoslavlja je na levo in
pravo
hišo in vrt in polje in dobrovo.
Mati je v izbi zibelko zibala,
vzdihnula in trudna ugibala:
Moj otrok, kaj zmeraj jočeš?

Ali je sveti Janez prisluhnil ali kdo —
izpod božjega groba v kotu za mizo po-
prášalo je mehko
tako milo in zavlečeno:
»Jóče? ...«

Mati ni odgovorila,
otroka je vzela iz zibelke in ga k sebi pri-
vila — —

*

Daleč je kraj, ki ga hrepenenje moje pozná,
daleč je čas, ko je mati z rožami šla iz poljá,
danes počiva pod Sveto goró,
jaz mislim na njo in njeno skrivnost in mi
je težkó.

POD MRTVIMI DREVESI.

ANDRÈ ČEBOKLI.

V tihi kresni noči je ob robu goriškega
polja stala vrsta mrtvih dreves —
žrtev druge soške krvave pomladi.
Ena so bila gola — tem so bili šrapneli
polomili samo dolge košate veje. Tu so
stala in samim sebi so se rogala brez
smeha: invalidi brez ene in brez obeh rok.
Druga so bila gola in razklana — tem so
bile granate raztrgale še stoletna debla.
Tu so bila — kakor bi ne bila vzrasla iz
tal ...: nepokopana trupla z iztrganimi
prsi in polomljenimi rebri.
Taka so znamenja v spomin na dni, ko
sodi Bog ljudi že na zemlji.

Pod devetim v vrsti teh dreves je ležalo
v senci polnočne mesečine mlado dekletko z
razmahnjenimi rokami, mirno kakor noč.
Slabotno, togo telo je bilo podoba križa,
pribitega na to nesrečno zemljo.

Ali njene oči so vihrale, žarko se je bliskalo
iz njih, da je vsakokrat razsvetlilo temo
globine pod belim čelom: ker duša se je
kresala ob srce, ko je v modro in slastno
daljino gledala za njim, katerega ni videla
in o katerem ni slišala ničesar dve leti
in pol:

»Ni te več pri meni, kakor si bil v tistih
dneh, ko so cvetele te črešnje — — kakor
v tistih večerih, ko je vse vrelo v meni in
sem te vzela v svoje naročje — —.«

Pri postaji vseh bridkosti pa je vzdihnula:
»In ko sem te najbolj želela — — o, tedaj
so te poklicali iz mojega naročja in te od-
peljali daleč od mene proč — — dalje in
dalje v neznane kraje, v eno samo ognjeno
noč — —.«

Po tem sodnem dnevu je bila še bolj
vzkoprnela po njem. Drhtenje vseh dolgih
noči je bilo žejno sladkosti ukradene ji
sreče. —

V odmevu soških valov se je zdaj topilo
drhtenje njene duše, iz samote gladujoče.
In ko da bi se bila ta duša napila mlade
nočne rose, se je drobno telo, od neutešenih
sil svoje mladosti izstradano, z novimi
močmi zvalo navzdolž. Tako je ležalo tu z
muko in s trepetom: samo njemu vdano,
v polnem pričakovanju samo zanj pri-
pravljeno — — medtem ko je šla njena
duša ponj v daljne kraje in tam klicala v
zboru vzdihov vseh tedaj zapuščenih deklet: